

NOTAT

31. oktober 2011

Høringsnotat vedrørende udkast til forslag til ændring af lov om betalingstjenester og elektroniske penge

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at bringe gebyrreglerne for betalingsinstrumenter uden chip i overensstemmelse med EU-retten.

KONKURRENCE- OG
FORBRUGERSTYRELSEN

Med lovforslaget vil den såkaldte splitmodel, hvor der kan overvælttes gebyrer på forbrugerne for brug af kreditkort, men ikke for brug af debetkort, fremover også gælde for detailhandlens egne betalingskort (fx benzinkort og centerkort), dvs. betalingsinstrumenter uden chip.

ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTERIET

Det har hidtil været forbudt for udbydere af betalingstjenester at opkræve gebyr af betalingsmodtagere (forretninger), når der betales med et betalingsinstrument uden chip. Reglerne for disse instrumenter ændres med dette lovforslag, så der fremover kan opkræves gebyr af betalingsmodtagere, når der betales med et betalingsinstrument uden chip. Herved bliver der tale om ens regler for alle kreditkort, således at forretninger kan vælge at overvælte gebyrer på både dansk og udenlandsk udstedte internationale kreditkort samt kreditkort uden chip.

Lovforslaget har været i høring i perioden fra 5. juli til 15. august 2011. Der er kommet høringssvar fra 6 af de i alt 115 hørte myndigheder, organisationer m.v., som indeholder bemærkninger til udkastet til ændring af gebyrregler for brug af betalingsinstrumenter.

2. Generelle bemærkninger

Nationalbanken tilslutter sig ændringen af gebyrreglerne for brug af betalingsinstrumenter.

Forbrugerrådet finder, at det er et fremskridt, at forretningerne får mulighed for at overvælte, når der betales med kreditkort.

Danmarks Restauranter & Caféer (DRC) mener, at adgangen til overvæltning b r gælde alle kort, således at der ikke sondres mellem debetkort og kreditkort. Det er ifølge DRC fordyrende for forretningerne, når der ikke kan overvæltes på debetkort, og det kan svække forretningernes interesse i at modtage debetkort.

SEB Kort mener, at splitmodellen giver basis for fortsat diskrimination af borgere fra andre EU-lande, og at den er tilvejebragt med henblik på at beskytte dankortet

mod konkurrence. SEB Kort anfører desuden, at bemærkningen i lovforslagets pkt. 2.8.1.2, hvor det fremgår, at der vil gælde ens regler for betalingskort med og uden chip, er misvisende, idet der gælder særskilte regler for debet- henholdsvis kreditkort. SEB Kort påpeger, at en mere naturlig løsning på den af EU rejste kritik ville være at forbyde enhver form for overvæltning. SEB Kort finder det endvidere ukorrekt, at alle borgere, der gennemfører en kredittransaktion med et betalingsinstrument i den fysiske handel, bliver behandlet ens. Ifølge SEB Kort vil borgeren dels opleve forskelle i gebyropkrævning fra forretning til forretning og dels opleve forskellige gebyrer hos den samme forretning afhængig af hvilket betalingskort, der anvendes.

Kommentar

Ved at indføre splitmodellen på alle betalingskort imødekommes Kommissionens bekymring vedrørende de danske gebyrregler, idet der skabes ens regler, når danske borgere og borgere fra andre EU-lande bruger ens betalingskort. Ved indførelse af splitmodellen vil reglerne således ikke længere sondre på baggrund af nationalitet. Splitmodellen har været drøftet med Kommissionen, som finder, at modellen imødekommer de rejste betænkeligheder.

Det gælder for alle betalingskort med og uden chip, at betalingsmodtagere kan overvælte gebyrer for brug af kreditkort, men ikke for brug af debetkort. Således er der ikke særskilte regler for borgere fra andre EU-lande eller udenlandsk udstedte betalingskort, hvad enten disse er med eller uden chip. Det vurderes således at være retvisende, når det i lovbemærkningerne anføres, at betalingskort med og uden chip behandles ens.

Det er ikke forventningen, at reglerne vil svække forretningers interesse i at modtage debetkort. I de seneste år, hvor det ikke har været muligt at overvælte gebyrer på brug af dansk udstedte internationale debetkort, er der sket en kraftig stigning i brugen af debetkort, og der er ikke noget, der indikerer, at denne udvikling skulle ændre sig.

3. Bemærkninger til de konkrete emner

Kommenteringen af høringssvarene vil ske med udgangspunkt i følgende opdeling:

- 3.1 Gebyrstørrelser
- 3.2 Ændringerne i § 78 vedrørende ministerens bemyndigelse
- 3.3 Forretningers mulighed for at overvælte gebyrer
- 3.4 Forslag om indførelse af en ligebehandlingsklausul
- 3.5 Andre bemærkninger

3.1. Gebyrstørrelser

Forbrugerrådet finder det stærkt betænkeligt, at de hidtidige gebyrlofter er ophævet i bekendtgørelsen om gebyrer ved brug af internationale betalingsinstrumenter. Forbrugerrådet opfordrer derfor til, at gebyrlofterne fastholdes, indtil der er virksom konkurrence på betalingskortområdet, og at dette kombineres med yderligere tiltag, der kan beskytte forbrugere og butikker mod urimelige priser og avancer.

Kommentar

Gebyrlofterne på dansk udstedte internationale debet- og kreditkort blev fjernet med bekendtgørelsen om gebyrer ved brug af internationale betalingsinstrumenter (BEK nr. 812 af 30. juni 2011), og er derfor ikke en del af dette lovforslag. Vedrørende Forbrugerrådets bekymring kan det dog bemærkes, at det findes mest hensigtsmæssigt, at der ikke fastsættes gebyrlofter for brug af betalingskort. Gebyrlofter har en tendens til at blive normen for priserne og kan derved skade konkurrencen på markedet. Fastsættelse af gebyrer reguleres ved lovens § 79, og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fører tilsyn med udviklingen i gebyrniveauer. Hvis styrelsen konstaterer urimelige priser eller avancer, skal den gribe ind og udstede de nødvendige påbud, således at gebyrerne er i overensstemmelse med betalingstjenestelovens § 79.

3.2 Ændringerne i § 78 vedrørende ministerens bemyndigelse

SEB Kort foreslår, at der i lovens § 78 benyttes ordet ”opkræver”, når udbyder opkræver et gebyr hos betalingsmodtager, og ordet ”overvælter” eller ”viderefakturerer”, når betalingsmodtager overvælter gebyret på betaler.

Finansrådet mener, at den generelle bemyndigelse i § 78, stk. 2, 2. pkt., om at ministeren kan fastsætte nærmere regler om forbud eller begrænsning af retten til at opkræve gebyr bør udgå, idet bemyndigelsen har meget vidtrækkende konsekvenser for bankerne, som fremadrettet ikke vil kunne tilrettelægge forretningsmodeller på baggrund af gældende regulering. I stedet bør begrænsning eller forbud mod at opkræve gebyr ske i form af en ændring i loven.

Forbrugsforeningen anfører, at § 78, stk. 2, kan umuliggøre indgåelse af aftaler om drift af rabatsystemer så som Forbrugsforeningen og andre organisationers rabat kort, såfremt udbyderen i sin aftale med betalingsmodtageren hindrer denne i at opkræve et gebyr af kunderne. Forbrugsforeningen opkræver ikke noget gebyr hos betalingsmodtager, idet driften ved betalingstjenesten finansieres via kontingentindbetalinger fra foreningens medlemmer.

Kommentar

Formuleringen i lovens § 78 svarer til betalingstjenestedirektivets artikel 50 (3), hvor der også benyttes ordet ”opkræver” for såvel udbyder som betalingsmodtager. Det findes mest hensigtsmæssigt, at bevare den eksisterende ordlyd, så der ikke opstår fortolknings tvivl i forhold til direktivets ordlyd.

Bestemmelsen i § 78, stk. 2, 2. pkt., er indført med henblik på, at loven på en hurtig og smidig måde kan tage højde for fremkomsten af nye betalingsinstrumenter. Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til betalingstjenestedirektivets art. 52 (3), og et evt. forbud eller en begrænsning af at opkræve gebyrer skal ske under hensyntagen til behovet for at øge konkurrencen og fremme brugen af effektive betalingsmidler. Derfor vurderes det hensigtsmæssigt, at ministeren tildeles denne bemyndigelse, og kriterierne for anvendelsen er præciseret i lovbemærkningerne.

Bestemmelsen i betalingstjenestelovens § 78, stk. 2, fastslår, at en udbyder ikke må forhindre en forretning i at opkræve gebyr af kunden. I det omfang udbyderen ikke opkræver gebyr af forretningen, følger det imidlertid "automatisk" af lovens § 80, stk. 5, at forretningen ikke må kræve gebyr af kunden. Bestemmelsen i § 78, stk. 2, fastslår endvidere, at en kortudbyder ikke må forhindre en forretning i at tilbyde kunden en rabat. Der er tale om en rabat på gebyret for transaktionens gennemførelse og ikke om rabat på selve varen.

3.3 Forretningers mulighed for at overvælte gebyrer

SEB Kort anbefaler, at begrebet "før betalingstransaktionen iværksættes" i lovens § 83, stk. 1, præciseres, således at der ikke kan opstå en situation, hvor kunden forpligter sig til at købe før kunden bliver gjort bekendt med at der opkræves gebyr. SEB Kort foreslår følgende formulering: "På al informationsmateriale og markedsføringsmateriale, fysisk eller digitalt, hvor der oplyses priser, samt ved bestilling / køb af varen eller tjenesteydelsen skal sælger på tydelig måde oplyse størrelsen af et eventuelt kreditbetalingsinstrument gebyr, som overvæltes på betaler."

SEB Kort mener, at det bør præciseres, at forretninger alene kan overvælte provisionsatsen og ikke rentetillæg for hurtigere udbetaling eller lignende tillægsydelser.

Kommentar

Det vurderes at være hensigtsmæssigt, at lovens § 83, stk. 1, præciseres, således at der ikke kan opstå en situation, hvor en forbruger har forbrugt godet eller serviceydelsen, før betalingstransaktionen gennemføres og dermed før det tidspunkt, hvor forbrugeren oplyses om, hvilke gebyrer der er forbundet med betalingen, f.eks. i forbindelse med et restaurationsbesøg eller hotelophold.

Det findes hensigtsmæssigt, at betalingsmodtageren skal oplyse om gebyret "forud for en aftales indgåelse" frem for "før betalingstransaktionen iværksættes", hvilket også var ordlyden i lov om betalingsmidler, før betalingstjenestedirektivet blev implementeret i dansk lovgivning. Samtidig vurderes det hensigtsmæssigt, at denne præcisering også fortages i § 83, stk. 2, således at også udbyder eller en anden, der opkræver gebyr for brugen af et betalingsinstrument, skal oplyse betaler herom "forud for en aftales indgåelse" i stedet for "forinden betalingstransaktionen iværksættes".

Det findes ligeledes hensigtsmæssigt, at det præciseres, at forretninger alene kan overvælte den betaling til indløser, der vedrører driften af et betalingssystem. Det indebærer, at betalingsmodtager kun kan overvælte betalingen for selve gennemførelsen af betalingstransaktionen, men derimod ikke eventuelle rentetillæg, betaling for hurtigere afregning eller lignende ydelser, som ikke vedrører driften af et betalingssystem. Sådanne tillægsydelser er særlige ydelser, som alene er til fordel for forretninger, hvorfor det er hensigtsmæssigt, at forretningen ikke kan overvælte disse gebyrer på kunden.

Da det er Forbrugerombudsmanden, der fører tilsyn med lovens § 83, er ovenstående ændringsforslag blevet drøftet med Forbrugerombudsmanden, som har til-

sluttet sig forslaget. Forbrugerombudsmanden har i den forbindelse anmodet om, at det i bemærkningerne anføres, at det fortsat gælder, at oplysningerne om, at der opkræves gebyr eller ydes rabat, skal gives på en tydelig måde, dvs. ved enten mærkning, skiltning eller på anden tydelig måde.

3.4. Forslag om indførelse af en ligebehandlingsklausul

Finansrådet mener, at splitmodellen åbner mulighed for forskelsbehandling mellem detailhandlens kreditkort og internationale kreditkort i relation til overvæltning. Dette kan ske ved, at betalingsmodtagerne friholder egne kreditkort for opkrævning af gebyr og alene opkræver gebyr hos kunder, der betaler med internationale kreditkort. Finansrådet foreslår, at der indføres en bestemmelse, som sikrer, at betalingsmodtagere ikke kan foretage denne forskelsbehandling. Finansrådet finder, at der hverken er praktiske eller juridiske forhold, som er til hinder for, at en sådan bestemmelse indarbejdes i betalingstjenesteloven.

Kommentar

Med det foreliggende lovforslag vil detailhandlens udbydere af kreditkort have mulighed for at opkræve gebyr af forretningerne for detailhandlens kreditkort uden chip. Opkræver udbyderen ikke gebyr af betalingsmodtageren, betyder det, at en forretning ikke vil kunne overvælte gebyr på detailhandlens kort.

En eventuel bestemmelse, der forpligter forretninger til ikke at forskelsbehandle i relation til overvæltning på kreditkort, kan indføres i henhold til betalingstjenestedirektivets art. 52 (3), såfremt bestemmelsen medvirker til at øge konkurrencen.

Det er den umiddelbare vurdering, at indførelse af en ligebehandlingsklausul samlet set ikke kan siges at øge konkurrencen på betalingskortmarkedet og således ikke opfylder kriteriet i betalingstjenestedirektivet. Tværtimod er der forhold, der taler for, at konkurrencen svækkes, hvis en sådan klausul indføres. For det første kan en klausul begrænse forretningernes mulighed for overvæltning og kan gøre det mindre attraktivt at udbyde detailkort. Dette kan være u hensigtsmæssigt for markedet, idet forbrugernes betalingsmuligheder kan blive begrænset, og konkurrencen mellem betalingskort mindskes. For det andet vil indførelse af en ligebehandlingsklausul indebære en omfattende regulering af prissætningen på markedet og i praksis betyde indførelse af mindstepriser, hvilket kan være direkte skadeligt for konkurrencen mellem indlødere af betalingskort.

På denne baggrund findes det ikke hensigtsmæssigt at indføre en sådan bestemmelse.

3.5. Andre bemærkninger

Finansrådet anfører, at henvisningen i § 80, stk. 1, til § 80, stk. 4, bør udelades, idet den tidligere § 80, stk. 4, er udgået.

Kommentar

Det er korrekt, at henvisningen i § 80, stk. 1, til § 80, stk. 4, bør udelades.

4. Oversigt over hørte organisationer

Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring (AES), Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP), Arbejdsskadestyrelsen, Beskæftigelsesministeriet, Børsmæglerforeningen, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Danmarks Skibskredit A/S, Danmarks Statistik, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Autoriseret Markedsplads A/S, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Forening for International Motor-køretøjsforsikring (DFIM), Dansk Industri, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Dansk Landbrug, Dansk Metal, Dansk Pantebrevsforening, Danske Advokater, Danske Andelskasser, Danske Forsikrings- og Pensionsmæglere, Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening, Danske Maritime, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Aktuarforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Det Danske Handelskammer, Disciplinærnævnet for Stats-autoriserede Revisorer, Erhvervs- og Byggestyrelsen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, FDIH – Foreningen for Distance- og Internethandel, Finans og Leasing, Finans-forbundet, Finanshuset i Fredensborg A/S, Finansiell Stabilitet A/S, Finansministeriet, Finansrådet – Danske Pengeinstitutters Forening, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forbrugerstyrelsen, Foreningen af Firmapensionskasser, Foreningen af Forretningsførere for Udenlandske Forsikringsselskaber, Foreningen af Interne Revisorer, Foreningen af J.A.K. Pengeinstitutter, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen Registrerede Revisorer, FOREX, Forsikring & Pension, Forsvarsministeriet, Frivilligrådet, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Færøernes Hjemmestyre via Rigsombudsmanden på Færøerne, Garantifonden for indskydere og investorer, Garban-Intercapital Scandinavia, Grønlands Hjemmestyre via Rigsombudsmanden i Grønland, Håndværksrådet, Indenrigs- og Socialministeriet, Indsamlingsorganisationernes Brancheorganisation (ISOBRO), InvesteringsForeningsRådet, ISACA Denmark Chapter, IT-branchen, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, Klima- og Energiministeriet, KommuneKredit, Kommunernes Landsforening, Konkurrencestyrelsen, Kulturministeriet, Kuratorforeningen, KøbmandStandens OplysningsBureau, Landbrugsrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Landsorganisationen i Danmark (LO), Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD), Miljøministeriet, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Ministeriet for videnskab, teknologi og udvikling, OMX Den Nordiske Børs København A/S, Parcelhusejernes Landsforening, Patent- og Varemærkestyrelsen, PBS (Payment Business Services), Pensionsstyrelsen, PostDanmarks Juridiske afdeling, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Rederiforeningen af 1895, Regionale Bankers Forening, Regnskabsrådet, Revifora, Revisorkommissionen, Revisortilsynet, Rigsrevisionen, Sammenslutningen Danske Andelskasser, Sikkerhedsstyrelsen, Skatteministeriet, Skibs- og Bådebyggeriets Arbejdsgiverforening, Statens Byggeforskningsinstitut, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Statsministeriet, Søfartsstyrelsen, Telekommunikationsindustrien i Danmark, Transportministeriet, Udenrigsmi-

nisteriet, Undervisningsministeriet, VP Securities A/S, Western Union, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Økonomistyrelsen.

Følgende organisationer, myndigheder mv. har haft bemærkninger til lovforslaget om ændring af lov om betalingstjenester og elektroniske penge:

Danmarks Restauranter & Caféer, Finansrådet, Forbrugerrådet, Forbrugsforeningen, Nationalbanken, og SEB Kort.